

Asia: VN/10364/2022

Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus; työryhmän mietintö

1. Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

Suosittellemme nykyisen järjestelmän huomattavaa yksinkertaistamista. Ulosottojärjestelmän tulisi olla huomattavasti nykyistä yksinkertaisempi ja suunniteltu nimenomaan ottaen huomioon asiakkaan mahdollisesti vaikea elämäntilanne. Mietinnössä tartutaankin ainakin kolmeen keskeiseen tapaan, jolla järjestelmää voitaisiin yksinkertaistaa. 1) Etuustyyppien selkeämpi lajittelu ulosmitattaviin ja ei-ulosmitattaviin. 2) Maksutaulukon selkeytys. 3) Automaattisesti myönnettävien vapaakuukausien poisto. Pidämme näitä ajatuksia suositeltavina.

Millaisia vaikutuksia ehdotuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia ehdotuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Mahdolliset muut kommentit ehdotuksesta?

-

2. Tulojen ulosmittausjärjestelmä

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

Tulojen ulosmittauksen profiilista (progressiivisuudesta) emme voi sanoa tämänhetkisen tiedon valossa mitään varmaa. Emme tiedä kuinka työn tarjonnan joustot eroavat eri tulotasoilla, ja mikä tärkeintä, emme tiedä kuinka muutokset voivat vaikuttaa pienituloisten lainakustannuksiin tai lainan saantiin. Arvioimme, että edellä mainituista seikoista huolimatta, on kuitenkin perusteltua selkeyttää maksuprofiilia nykyisestä työryhmän esitetyn vaihtoehdon 1 mukaisesti.

Millaisia vaikutuksia uudistuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia uudistuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Muut mahdolliset kommentit ehdotetuista laskentasäännöistä ja ulosmittausjärjestelmän uudistamisesta?

-

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte lähtökohtaisesti parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Voimassa olevan ulosottokaaren mukaan velallisen suojaisuus on suurempi, jos hänellä on elatuksen varassa puoliso, oma lapsi tai puolison lapsi. Työryhmän näkemyksen mukaan olisi perusteltua harkita, tulisiko velallisen elatuksen varassa olevina jatkossa ottaa huomioon ainoastaan lapset eli poistaa mahdollisuus puolison huomioon ottamiseen. Miten arvioitte ehdotusta?

Näemme mietinnön mukaisesti, että on perusteltua poistaa kytkentä puolison tulojen ja elatusvelvollisuuden väliltä. Elatuksen varassa olevat lapset tulisi taas huomioida niin, että kukin elatuksen varassa oleva lapsi korottaa suojaisuuden määrää, kuten jo menetellään nykyisellään. On myös perusteltua poistaa automaattisesti myönnettävät vapaakuukaudet. Kaikki nämä muutokset selkeyttävät ulosottojärjestelmää.

Työryhmä on esittänyt kaksi vaihtoehtoista tapaa elatuksen varassa olevien huomioon ottamiseksi. Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? (Vaihtoehtoja arvioitu mietinnössä s. 57–59). Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

3. Muut mietintöä koskevat huomiot

Kirjoittakaa muut mahdolliset huomionne alla olevaan kenttään

Pitkän tähtäimen kehitysnäkymä

Ulosottojärjestelmää tulisi kehittää tulevaisuudessa rohkeasti, jotta ulosmittaus voisi tapahtua automaattisesti ja suoraan tulorekisterin tietojen pohjalta. Tällä tavoin voitaisiin tavoitella säästöä huomattavassa määrää henkilötyövuosia. Lisäksi työnantajan toteuttama tulojen ulosmittaaminen mahdollisesti leimaa negatiivisella tavalla työntekijää. Automatisoitu järjestelmä, joka ohittaa työnantajan, poistaisi tällaisen turhan leimautumisen mahdollisuuden.

Karhunen Hannu
Työn ja talouden tutkimus LABORE